

§ 7 Sosiaali- ja terveydenhuollon asiakasmaksut 1.1.2022 alkaen

Esitys vammaispalvelulain mukaisen kuljetuspalvelun opiskelumatkojen maksuttomuudesta

Vammaisneuvosto 8.12.2021

Vaikeavammaisten koulukuljetusten maksuttomuus

- Sosiaali- ja terveyslautakunnalle esitetään päivitettäväksi asiakasmaksuhinnastoon, että laajennetun oppivelvollisuuden piiriin kuuluvien vaikeavammaisten opiskelijoiden opiskelumatkat olisivat jatkossa maksuttomia (ei omavastuuta).
 - Asiakkaalle voidaan kuitenkin antaa vaihtoehto valita halutessaan kuukausilaskutus (kausilippu) asiointi ja vapaa-ajanmatkojen takia tilanteissa, joissa se tulisi edullisemmaksi.
 - Tällainen tilanne voi tulla, jossa asiakas käyttää kaikki 18 vapaa-ajan matkaa ja lisäksi lisämatkoja.
 - Sosiaali- ja terveyslautakunta käsittelee asiaa kokouksessaan 14.12.2021
- Muutos koskisi Vantaalla noin 30 perusopetuksen vaikeavammaista nuorta, jotka päättivät 9. luokan keväällä 2021 ja kuuluvat nyt laajennetun oppivelvollisuuden piiriin.
- Asiakasmaksujen poistaminen 2. asteen opiskelumatkoista laajennetun oppivelvollisuuden piiriin kuuluvilta opiskelijoilta ei johda merkittäviin asiakasmaksutulojen alentumiseen.

Muutosesityksen tausta

- Oppivelvollisuus on laajentunut ja koskee kaikkia niitä, jotka päättävät peruskoulun 1.1.2021 jälkeen.
 - Oppivelvollisuus jatkuu 18 ikävuoteen saakka tai siihen asti, kunnes nuori on suorittanut toisen asteen koulutuksen.
 - Muutokset tulevat voimaan ikäluokka kerrallaan.
 - Ensimmäinen laajennetun oppivelvollisuuden piiriin kuuluva ikäluokka on keväällä 2021 peruskouluopintonsa päättävät opiskelijat.
- Nykyinen sääntely ja palvelujen järjestämistapa on johtanut tilanteeseen, jossa laajennetun oppivelvollisuuden piiriin kuuluvat vaikeavammaiset opiskelijat ovat opiskelumatkojen maksuttomuuden osalta osin epäyhdenvertaisessa asemassa verrattuna muihin oppivelvollisuuden piiriin kuuluviin opiskelijoihin.

Muutosesityksen tausta

- STM: Kun vammainen opiskelija ei voi vammansa vuoksi esimerkiksi käyttää joukkoliikennettä ja hyödyntää koulumatkatukea, vaan saa kuljetuspalvelut vammaispalvelulain perusteella, on yhdenvertaisuuden vuoksi perusteltua jättää häneltä omavastuu perimättä vammaispalvelulain mukaisista yli 7 km:n kuljetuspalvelumatkoista.
 - Vammaispalveluasetuksen 6 §:n mukaan kuljetuspalveluja on järjestettävä vaikeavammaiselle henkilölle siten, että hänellä on mahdollisuus suorittaa välttämättömät opiskeluun liittyvät matkat.
 - Peruste maksun perimättä jättämiselle on vammaispalvelulain tarkoitus edistää vammaisen henkilön edellytyksiä elää ja toimia muiden kanssa yhdenvertaisena yhteiskunnan jäsenenä sekä ehkäistä ja poistaa vammaisuuden aiheuttamia haittoja ja esteitä.
 - Perustuslain mukaan jokaisella on oikeus maksuttomaan perusopetukseen
 - Perustuslakivaliokunnan tulkinnan mukaan maksuton perusopetus kattaa kaiken oppivelvollisuuteen kuuluvan koulutuksen sekä tarpeelliset koulukuljetukset.